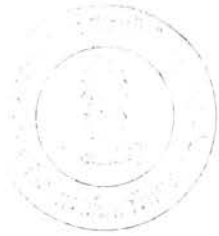

สหรัฐอเมริกากับนโยบายเศรษฐกิจไทย
(1960 - 1970)

นายอุกฤษฏ์ ปัทมานันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-563-259-7

009849

115316431

The United States of America and Thai Economic Policy
(1960 - 1970)

Mr. Ukrist Pathmanand

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of International Relations

Graduate school

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สหรัฐอเมริกากับนโยบายเศรษฐกิจไทย
(1960 - 1970)

โดย

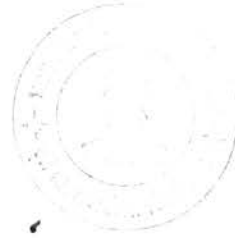
นายอุกฤษฏ์ ปัทมานันท์

ภาควิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ
อาจารย์รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมชู่ ภูนาถ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. วินิตา ศุภรเสถียร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุชุมพันธุ์ บริพัตร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์)

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คือ สภาพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และ
สำนักงานประมาณ

การเข้ามามีบทบาทอย่างมากของสหรัฐในนโยบายเศรษฐกิจไทยนี้ เป็น
เหตุผลของการเมืองภายในด้วย เนื่องจากกลุ่มผู้นำประเทศ ภายใต้การนำของจอมพล
สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นำเอานโยบายนี้มาใช้เพื่อ การได้รับการยอมรับจากประชาชน และ
การสะสมความมั่งคั่งของคน อีกรั้งเพื่อทำลายฐานอำนาจของกลุ่มราชครุ ซึ่งเป็นศัตรู
ทางการเมืองด้วย

Thesis Title The United States of America and the Thai Economic
Policy (1960-1970)

Name Mr. Ukrist Pathmanand

Thesis Advisors Associate Professor Kusuma Snitwongs Na Ayudhya Ph.D.
Mr. Rungsun Thanapornpun

Department International Relations

Academic Year 1983

ABSTRACT

The study of "the United States of America and the New Economic Policy (1960-1970)" shows us the conflicts between democratic and communist blocs which cause the confrontation between two super powers : the United States of America and the Soviet Union

Communism penetrated into Europe and then expanded to the fringe of Asia. The consequences of this expansion were the Chinese revolution under the leadership of Mao Tse Tung in 1949, Korean War in 1950 and so on. Hence, the United States tried to conform its foreign policy to be more concerned about international issues instead of the former isolationism. This new policy concentrated in anti-communism activities.

Because of the changes of the international situation the United States was pushed to play an important role in Thai policy-making procedures such as economic policy and political policy. Therefore, the Thai economic policy turned to response to the United States anti-communism activities as well as the United States economic interest.

The domination of the United States on the Thai government was fully seen during the government of Sarit Thanarat. The domination was projected in the leader's ideology, national policy (First National Economic Plan), national economic planning unit (the National Economic and Social Development Board), the Board of Investment and the Budget Bureau.

The effort to play domestic politics efficiently was one of the reasons that Sarit let the United States intervene in the Thai economy. From American support Sarit did not have only economic but also political power so that he could crush his political opponents, Rajakru clique, and also he was very well recognized by the people under his martial law and absolute regime.

กติการวมประกาศ

วิทยาลัยพณิชยการนี้ ได้กลายเป็นเหมือนกิ่งอนุสรณ์ส่วนตัวของผู้เขียนโดยเฉพาะ โดยเป็น
อนุสรณ์แห่งความระลึกถึงความเมตตากรุณาของครูอาจารย์กลุ่มหนึ่ง พร้อมกับความระลึกถึงความ
มีน้ำใจของเพื่อน ๆ และญาติกลุ่มหนึ่ง

รองศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, ดร. วินิตา ศุภรเสขย์,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุกุมพันธ์ บริพัตร อาจารย์ทั้งสามท่านได้มีเมตตาช่วยเขียนในการ
ตรวจแก้และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่าง ๆ นานาตลอดการทำวิทยาลัยพณิชยการอย่างดียิ่ง

อาจารย์รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์, อาจารย์ฉัตรทิพย์ นาดสุภา, อาจารย์สมภพ มานะรังสรรค์
อาจารย์กนกศักดิ์ แก้วเทพ, อาจารย์ทรงยศ แวหงษ์, อาจารย์ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, อาจารย์
ไกรศักดิ์ ชูทะวัน, อาจารย์สมเกียรติ วิริยะนะ, อาจารย์จิรติ คิงศัทพ์, อาจารย์แถมสุข บุญนท
บรรดาอาจารย์เหล่านี้หาได้ติดตามตามโครงการทำงานของผู้เขียนตลอดเวลา พร้อมกับนั้นท่านยังได้
เมตตาให้คำแนะนำและความเห็นต่าง ๆ มากมายที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตจริงและชีวิตแห่งวิชาการด้วย

ในบรรดาญาติพี่น้องแล้ว พ่อ, พี่ไป๋, พี่ดี ได้สนับสนุนด้านการเงินที่ใช้ในการทำ
วิทยาลัยพณิชยการ ตั้งแต่เมื่อ ๖ ปีที่แล้วมาจนถึงขั้นสุดท้ายในการพิมพ์ และในช่วงหลัง พ่อยังหาค่าน
การเงินเกิดขึ้น ค้าง น้องชายคนเดียวของผู้เขียนก็ยังอุทิศส่วนแบ่งให้โชควัย ส่วนที่แม่และพี่คนนั้น
ได้คอยส่งข้าวส่งปลาใหญ่เขียนตลอดเวลาในขณะที่กำลังเร่งเขียนต้นฉบับอยู่ด้วย

ส่วนเพื่อนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งของผู้เขียนนั้น ผู้ที่สมควรกล่าวถึงอย่างยิ่ง เพราะเพื่อน
เหล่านี้ได้แสดงน้ำใจแห่งมิตรภาพ ผลัดกันและลงแรงให้วิทยาลัยพณิชยการสำเร็จเป็นรูปร่างลงมาได้ คือ
ป๊อก, เจียบและพี่จุ่ม รวมทั้ง Hans Luther ด้วย

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอระลึกถึงแม่ซึ่งจากโลกนี้ไปแล้ว แม้ซึ่งยังคงเป็นที่ยึดเหนี่ยวแห่งจิตใจ
เป็นกำลังใจ เป็นความอบอุ่นของผู้เขียนตลอดเวลา แต่เนื่องจากการทำงานที่เชื่องช้า ตลอดจน
การประเมินผลขอมูลที่ล่าช้า ช้าจนกระทั่งไม่อาจจะทำให้วิทยาลัยพณิชยการสำเร็จลงสมกับความหวัง
และการตั้งหน้ารอคอยของแม่ได้

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ

บทที่

1 บทนำ	1
สภาพปัญหา	1
จุดมุ่งหมายในการศึกษา	13
สมมุติฐานในการศึกษา	14
ข้อมูลและเอกสารที่ใช้ในการศึกษา	14
2 แรงผลักดันต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจไทย (1947-1957)	15
การเปลี่ยนแปลงในระบบโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2	15
สหรัฐอเมริกากับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย- ตะวันออกเฉียงใต้	23
สหรัฐอเมริกากับนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม	31
สรุป	31
3 รัฐบาลอเมริกันและจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับนโยบายเศรษฐกิจไทย (1960-1970)	35

ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย : รัฐประหาร 16 กันยายน 1957	56
การปฏิวัติ 20 ตุลาคม 1958 : กำเนิดนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเสรีนิยม	62
แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกของไทย : ภาคปฏิบัติของปรชญาอเมริกัน	75
อินซันเออเมริกัน : จากนักทฤษฎีสู่ปฏิบัติการ	80
สรุป	101
4 โครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่กับผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา และ	
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	103
แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 กับการเปลี่ยนแปลงทาง	
เศรษฐกิจไทย	103
โครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่ : ผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา	113
โครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่ : ผลประโยชน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	139
สรุป	172
5 บทสรุป	176
บรรณานุกรม	181
ภาคผนวก	200
ภาคผนวก ก.	201
ภาคผนวก ข.	204
ภาคผนวก ค.	212
ภาคผนวก ง.	226
ภาคผนวก จ.	230
ประวัติผู้เขียน	234

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 จำนวนประเทศต่าง ๆ ที่ธนาคารของสหรัฐ ฯ มีสาขาอยู่	18
2-2 การลงทุนต่างประเทศของประเทศผู้นำในการส่งออก	19
2-3 อินโดนีเซีย : การลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล อินโดนีเซีย ในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดและภาคหัตถอุตสาหกรรมทั้งหมด, 1969	29
2-4 บทบาททางการเมืองของกลุ่มราชครูและกลุ่มสี่เสาเทเวศน์	36
2-5 จำนวนรัฐวิสาหกิจแยกตามกระทรวง	38
2-6 อุตสาหกรรมในสังกัดรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ	41
2-7 ตารางการลงทุนทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ (1951-1958)	45
2-8 การลงทุนตามลประโยชน์ของต่างประเทศ หุ้นส่วนบริษัทต่างประเทศที่ จดทะเบียนในประเทศไทย 1946-1950 ที่มีทุนสูงกว่า 1 ล้านบาท	46
2-9 การกู้เงินของบริษัทส่งเสริมเศรษฐกิจแห่งชาติ	52
3-1 เปรียบเทียบความเห็นและขอเสนอแนะของ ดร.จอห์น เอ. ลอนด์ส์ รายงานธนาคารโลก, โฮเวิร์ด อาร์. โจนส์ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับแรกของไทย.	86
3-2 เปรียบเทียบความเห็นของนายยอร์ช บี. ไมเชิล, กับพระราชบัญญัติ ส่งเสริมอุตสาหกรรม	93
4-1 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ	106
4-2 อัตรากาารเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ (1956-1973)	107
4-3 ขนาดของการเปิดประเทศ	108

4-4	การไหลเข้าและไหลออกของการลงทุนโดยเอกชนต่างประเทศ (1961-1969)	110
4-5	มูลค่าสินค้าเข้าและส่งออกของไทยกับสหรัฐอเมริกา (1939-1979).....	112
4-6	การลงทุนโดยตรงของชาวต่างประเทศทั้งหมดและของสหรัฐอเมริกาในไทย (1951-1982)	117
4-7	การลงทุนของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นในไทย (1970-1979)	123
4-8	การลงทุนโดยตรงของคนอเมริกันโดยสุทธิในไทย แยกตามสาขาเศรษฐกิจ (1970-1979)	125
4-9	การส่งเงินตราต่างประเทศในรูปกำไรและเงินปันผลของต่างประเทศทั้งหมด และของสหรัฐอเมริกา (1972-1978)	127
4-10	บี / แล้งเงินทุนการก่อสร้างของรัฐบาลไทยในประเทศไทย	135
4-11	โครงการช่วยเหลือของประเทศไทยกับระบอบโครงการ (1955-1962).....	137
4-12	ธุรกิจของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	151
4-13	บริษัทของสหรัฐอเมริกา.....	167

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่		หน้า
3-1	ความสัมพันธ์ของรัฐบาลอเมริกันกับหน่วยงานการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย (1960-1970)	81
4-1	แสดงพฤติการณ์การค้าระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา (1950-1979)	114
4-2	เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด และการลงทุนโดยตรง ของสหรัฐอเมริกาในไทย (1950-1982)	119
4-3	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับอำนาจปฏิบัติและนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ ..	158